A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (második tanács)

2015. február 11.*

„Környezet — 85/337/EGK irányelv — Egyes köz- és magánprojektek környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálata — Vizsgálatra kötelezett vagy nem kötelezett projektek — Próbafúrások — Az I. melléklet 14. pontja — A »kőolaj és földgáz kereskedelmi célú kitermelésének« fogalma — Hatásvizsgálat kötelezettsége meghatározott gázmennyiség kitermelése esetén — A II. melléklet 2. pontjának d) alpontja — A »mélyfúrások« fogalma — A III. melléklet 1. pontja — A »más projektekkel való kumulálódás« fogalma”

A C-531/13. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Verwaltungsgerichtshof (Ausztria) a Bírósághoz 2013. október 8-án érkezett, 2013. szeptember 11-i határozatával terjesztett elő az előtte,

a **Marktgemeinde Straßwalchen és társai**

és

a **Bundesminister für Wirtschaft, Familie und Jugend**,

között,

a **Rohöl-Aufsuchungs AG** részvételével,

folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (második tanács),

tagjai: R. Silva de Lapuerta, tanácselnök, K. Lenaerts, a Bíróság elnökhelyettese, a második tanács tagjaként eljáró bíró, J.-C. Bonichot (előadó), A. Arabadjiev és J. L. da Cruz Vilaça bírák,

főtanácsnok: J. Kokott,

hivatalvezető: Illéssy I. tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2014. szeptember 3-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a Marktgemeinde Straßwalchen és társai képviseletében G. Lebitsch Rechtsanwalt,

– a Rohöl-Aufsuchungs AG képviseletében C. Onz Rechtsanwalt, segítője: H.-J. Handler,

* Az eljárás nyelve: német.

– az osztrák kormány képviseletében C. Pesendorfer és M. Lais, meghatalmazotti minőségben,

– a német kormány képviseletében T. Henze, A. Lippstreu és A. Wiedmann, meghatalmazotti minőségben,

– a lengyel kormány képviseletében B. Majczyna, D. Krawczyk és M. Rzotkiewicz, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Bizottság képviseletében G. Wilms és C. Hermes, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2014. október 9-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a 2009. április 23-i 2009/31/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel (HL L 140., 114. o.) módosított, az egyes köz- és magánprojektek környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról szóló, 1985. június 27-i 85/337/EGK tanácsi irányelv (HL L 175., 40. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 1. kötet, 248. o.; a továbbiakban: 85/337 irányelv) I. melléklete 14. pontjának értelmezésére vonatkozik.

2 E kérelem előterjesztésére a Marktgemeinde Straßwalchen (Straßwalchen község), valamint az alapeljárás további 59 felperese és a Bundesminister für Wirtschaft, Familie und Jugend közötti, a Marktgemeinde Straßwalchen területén a Rohöl-Aufsuchungs AG számára próbafúrások végzését engedélyező határozatra vonatkozó jogvitában került sor.

Jogi háttér

Az uniós jog

3 A 85/337 irányelv 4. cikkének (1) és (2) bekezdése a következőképpen fogalmaz:

„(1) A 2. cikk (3) bekezdésre is figyelemmel az I. mellékletben felsorolt projekteket vizsgálatnak vetik alá az 5–10. cikkel összhangban.

(2) A 2. cikk (3) bekezdésére is figyelemmel a II. mellékletben felsorolt projektekre, a tagállamok határozzák meg:

a) esetenkénti vizsgálattal,

vagy

b) a tagállamok által megállapított küszöbértékek vagy szempontrendszer alapján,

hogy a projektet alá kell-e vetni az 5–10. cikknek megfelelő vizsgálatnak.

A tagállamok dönthetnek úgy is, hogy az a) vagy a b) pontnak megfelelő mindkét eljárást alkalmazzák.”

4 A 85/337 irányelvnek „A 4. cikk (1) bekezdésének hatálya alá tartozó projektek” címet viselő I. mellékletének 14. pontja szerint:

„Kőolaj és földgáz kereskedelmi célú kitermelése, ahol a kitermelt mennyiség meghaladja kőolaj esetében a napi 500 tonnát, a földgáz esetében a napi 500 000 m^3-t.”

5 A 85/337 irányelvnek „A 4. cikk (2) bekezdésének hatálya alá tartozó projektek” címet viselő II. melléklete 2. pontjának d) alpontja értelmében:

„Nyersanyag-kitermelő iparágak […]

d) Mélyfúrások, különösen:

– geotermikus fúrás,

– nukleáris hulladék tárolásával összefüggő fúrás,

– vízellátással összefüggő fúrás,

a talaj szilárdságának vizsgálatára irányuló fúrások kivételével;”

6 A 85/337 irányelvnek „A 4. cikk (3) bekezdése szerinti kiválasztási kritériumok” címet viselő III. melléklete a következőképpen fogalmaz:

„1. A projekt jellemzői:

A projektek jellemzőinél különösen a következőket kell figyelembe venni:

– a projekt nagysága,

– más projektekkel való kumulálódása,

– a természeti erőforrások felhasználása,

– a hulladékkeletkezés,

– környezetszennyezés és károsítás,

– baleseti kockázatok, különös tekintettel a felhasznált anyagokra és technológiákra.

2. A projektek helye

A földrajzi területek környezeti érzékenységét, amelyekre a projektek valószínűleg hatással lesznek, különösen a következő pontok figyelembevételével kell értékelni:

– a meglévő földhasználat,

– a terület természeti erőforrásainak gazdagsága, minősége és regenerációs képessége,

– a természetes környezet terhelhetősége, különös figyelmet fordítva a következő területekre:

a) vizes élőhelyek;

b) part menti övezetek;

c) hegyvidékek és erdős területek;

d) természetvédelmi területek és parkok;

e) a tagállamok jogszabályai szerint osztályozott vagy védett területek; a 79/409/EGK és a 92/43/EGK irányelv alapján a tagállamokban kijelölt különleges védelem alá helyezett területek;

f) azok a területek, ahol a közösségi jogszabályok által megállapított környezeti minőségi szabványokat már túllépték;

g) sűrűn lakott térségek;

h) történelmi, kulturális vagy régészeti jelentőségű tájak.

3. A lehetséges hatás jellemzői

A projektek lehetséges jelentős hatásait a fenti 1. és 2. pont szempontjai alapján kell megítélni, különös figyelemmel:

– a hatás kiterjedése (földrajzi terület és az érintett lakosság nagysága),

– a hatás határokon átnyúló jellege,

– a hatás nagysága és összetettsége,

– a hatás valószínűsége,

– a hatás időbeli tartama, gyakorisága és visszafordíthatósága.”

Az osztrák jog

7 A környezeti hatásvizsgálatról szóló 2000. évi törvény (Umweltverträglichkeitsprüfungsgesetz 2000., BGBl. 697/1993. szám) 1. mellékletének az alapügy tényállására alkalmazandó változata (BGBl. I, 87/2009. szám, a továbbiakban: UVP-G) a következőképpen fogalmaz:

„A melléklet a 3. § értelmében a környezeti hatásvizsgálat kötelezettsége alá tartozó projekteket tartalmazza.

Az 1. és a 2. oszlop tünteti fel azokat a projekteket, amelyek tekintetében minden esetben el kell végezni a környezeti hatásvizsgálatot, és amelyek tekintetében környezeti hatásvizsgálati eljárást (1. oszlop) vagy egyszerűsített eljárást (2. oszlop) kell lefolytatni. Az 1. mellékletben felsorolt módosító tényállások esetében a feltüntetett küszöbérték elérése esetén egyedi vizsgálatot kell végezni; egyébként a 3a. § (2) és (3) bekezdését kell alkalmazni, kivéve ha kifejezetten csak »új létesítményről«, »új épületről« vagy »új feltárásról« van szó.

A 3. oszlopban szerepelnek azok a projektek, amelyek tekintetében csak különleges feltételek fennállása esetén kell elvégezni a környezeti hatásvizsgálatot. E projektek tekintetében a meghatározott küszöbérték elérése esetén egyedi vizsgálatot kell végezni. Ha az egyedi vizsgálat során megállapítást nyer, hogy az adott projekt környezeti hatásvizsgálat kötelezettsége alá esik, úgy egyszerűsített eljárás lefolytatásának van helye.

A védendő területek 3. oszlopban említett kategóriáit a 2. melléklet határozza meg. Az A, C, D és E kategóriába tartozó területeket azonban a projekttel kapcsolatos környezeti hatásvizsgálat kötelezettsége szempontjából csak akkor kell figyelembe venni, ha azok a kérelem benyújtásának napján ki vannak jelölve.

[…]

Környezeti hatásvizsgálat (KHV)		KHV egyszerűsített eljárásban	
1. oszlop		2. oszlop	3. oszlop
29	a) Kőolaj vagy földgáz kiaknázása, ahol a kitermelt mennyiség kőolaj esetében legalább 500 t/d fúrószondánként, a földgáz esetében legalább 500 000 m^3/d fúrószondánként; b) […]		c) Kőolaj vagy földgáz kiaknázása az A kategóriába tartozó védendő területeken, ahol a kitermelt mennyiség kőolaj esetében legalább 250 t/d fúrószondánként, a földgáz esetében legalább 250 000 m^3/d fúrószondánként; d) […] (Mennyiségek, illetve térfogatadatok légköri nyomás esetén) (Mennyiségek, illetve térfogatadatok légköri nyomás esetén)”

8 Az ásványi nyersanyagokról szóló 1999. évi törvény (Mineralrohstoffgesetz 1999., BGBl. I, 38/1999. szám) az alapügy tényállására alkalmazandó változatának (BGBl. I, 111/2010. szám, a továbbiakban: MinroG) 1. cikke kimondja:

„E szövetségi törvény értelmében:

1. »feltárás«: az ásványkincsek közvetett vagy közvetlen felkutatása, beleértve az ezzel összefüggő előkészítő tevékenységeket, valamint az ásványkincsek természetes előfordulásának és az azokat tartalmazó meddőhányóknak a fejtésre érdemes jelleg megállapítását szolgáló feltárása és megvizsgálása;

2. »kitermelés«: az ásványkincsek kifejtése és az ezzel összefüggő előkészítő, járulékos és utólagos tevékenységek;

[...]”

9 A MinroG-nek „A bányászati létesítmények engedélyezése” címet viselő 119. cikkének (1) bekezdése értelmében:

„A külszíni bányászati létesítmények, valamint a bányászati célokat szolgáló, a felszínről nyíló tárnák, aknák, legalább 300 m mélységű furatú fúrások és legalább 300 m mélységű fúrószondák létesítéséhez (megkezdéséhez, felállításához) hatósági engedély beszerzése szükséges. […]”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

10 A Bundesminister für Wirtschaft, Familie und Jugend 2011. augusztus 29-i határozatával a MinroG 119. cikke alapján engedélyezte a Rohöl-Aufsuchungs AG-nak, hogy Marktgemeinde Straßwalchen területén 4150 méter mélységig kutatófúrást végezzen, ennek környezeti hatásainak megvizsgálása nélkül. E határozattal szemben a Marktgemeinde Straßwalchen és 59 további felperes keresetet indított a Verwaltungsgerichtshof előtt.

11 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy a vitatott engedély több munkálatra és tevékenységre vonatkozik, többek között a fúróberendezés felállításához szükséges munkálatok elvégzésére és a kutatás eredménytelensége esetén a terület helyreállítására.

12 Szénhidrogének felfedezése esetére a Rohöl-Aufsuchungs engedélyt kapott legfeljebb 1 000 000 m^3 összmennyiségű földgáz próbakiaknázására is, a fúrás gazdaságosságának megállapítása érdekében. A kérdést előterjesztő bíróság szerint napi 150 000–250 000 m^3 földgáz, valamint maximum napi 150 m^3, illetve 18 900 m^3 kőolaj, illetve olajkísérő földgáz kiaknázását vették tervbe. A kiaknázott gázt ezt követően a fúrás helyének közelében elégetik. A magas nyomású földgázvezetékhez való csatlakozás nincs tervbe véve.

13 Az alapeljárás felperesei vitatják a szóban forgó engedély érvényességét, többek között azon az alapon, hogy a próbafúrást környezeti hatásvizsgálatnak kellett volna alávetni, a 85/337 irányelv I. mellékletének 14. pontja alapján, amely kimondja, hogy a kőolaj és földgáz kitermelését környezeti hatásvizsgálatnak kell alávetni, amennyiben egyrészt „kereskedelmi célból” történik, másrészt a kitermelt mennyiség meghaladja az ott meghatározott küszöbértékeket.

14 A kérdést előterjesztő bíróság elsősorban azon kérdésre keres választ, hogy a próbafúrás „kereskedelmi célból” történik-e, ha annak célja csupán valamely lelőhely kitermelése gazdaságosságának megvizsgálása. Másrészt úgy véli, hogy az ennek keretében kitermelhető szénhidrogének összmennyisége viszonylag korlátozott, mivel a földgáz jelen ügyben kitermelni engedélyezett mennyisége csupán kétszerese a 85/337 irányelv I. mellékletének 14. pontjában előírt napi küszöbértéknek.

15 A Verwaltungsgerichtshof másodsorban rámutat, hogy ha el is fogadná, hogy a próbafúrás a 85/337 irányelv I. mellékletének 14. pontja értelmében véve kereskedelmi célból történik, a szénhidrogének kitermelésének naponta meghatározott mennyisége alatta marad azon küszöbértéknek, amely fölött az UVP-G értelmében környezeti hatásvizsgálatot kell végezni. Az engedély ugyanis nem veszi számításba a régióban végzett más fúrások keretében kitermelt szénhidrogének mennyiségét, hanem kizárólag a Rohöl-Aufsuchungs által végzett próbafúráson alapul.

16 A Verwaltungsgerichtshof jelzi, hogy e megközelítés összhangban van az osztrák joggal, mivel az UVP-G 1. melléklete 29. pontjának a) alpontja pontosítja, hogy a „kutanként” kitermelt kőolaj és földgáz mennyiségét kell figyelembe venni annak mérlegelése során, hogy szükséges-e környezeti hatásvizsgálatot végezni. Ugyanakkor, mivel a 85/337 irányelv I. mellékletének 14. pontjában nem szerepel ilyen pontosítás, felmerül a kérdés, hogy e rendelkezést az osztrák jogalkotó megfelelően ültette-e át.

17 A kérdést előterjesztő bíróság harmadsorban arra a kérdésre keres választ, hogy az osztrák hatóságok a szóban forgó próbafúrás engedélyezésekor kötelesek voltak-e számításba venni az összes „ugyanolyan jellegű” projektet. A kérdést előterjesztő bíróság e tekintetben rámutat, hogy a Marktgemeinde Straßwalchen területén közel 30 földgázkitermelő fúrószonda található, amelyeket a Bundesminister für Wirtschaft, Familie und Jugend nem vett figyelembe a vitatott határozat meghozatalakor, noha az Umweltanwalt von Kärnten ítéletből (C-205/08, EU:C:2009:767, 53. pont) valamint a Brussels Hoofdstedelijk Gewest és társai ítéletből (C-275/09, EU:C:2011:154, 36. pont) kitűnik, hogy a 85/337 irányelv nem kerülhető meg a projektek széttagolásával.

18 A fenti megfontolások alapján a Verwaltungsgerichtshof úgy határozott, hogy felfüggeszti az eljárást és az alábbi kérdéseket terjeszti a Bíróság elé előzetes döntéshozatalra:

„1. A 85/337 irányelv I. mellékletének 14. pontja értelmében vett »földgáz kereskedelmi célú kitermelés[éről]« van-e szó a földgáz olyan időbeli és mennyiségi szempontból korlátozott próbakiaknázása esetében, amelyet a földgáz huzamos kitermelése gazdaságossága megállapításának célját szolgáló kutatófúrási munka keretében végeznek?

Amennyiben az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdésre igenlő válasz adandó:

2) Ellentétes-e a 85/337 irányelv I. mellékletének 14. pontjával az olyan nemzeti jogi szabályozás, amely a földgáz kitermelése esetén a 85/337 irányelv I. mellékletének 14. pontjában említett küszöbértékeket nem magához a kitermeléshez, hanem a »fúrószondánkénti kiaknázáshoz« köti?

3) Úgy kell-e értelmezni a 85/337 irányelvet, hogy a hatóságnak az alapeljárás szerintihez hasonló helyzetben, amelyben a földgáz kutatófúrási munka keretében történő próbakiaknázásának engedélyezését kérik, annak megállapításához, hogy kell-e környezeti hatásvizsgálatot végezni, csak minden hasonló projektet, konkrétan minden, a település területén megkezdett fúrást kell megvizsgálnia azok halmozott hatása tekintetében?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első kérdésről

19 Első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keres választ, hogy a 85/337 irányelv I. mellékletének 14. pontját úgy kell-e értelmezni, hogy e rendelkezés hatálya alá tartozik az alapügyben szereplőhöz hasonló próbafúrás, amelynek során földgáz és kőolaj kitermelését tervezik a lelőhely kiaknázása gazdaságosságának megvizsgálása érdekében.

20 Mindenekelőtt emlékeztetni kell arra, hogy a 85/337 irányelv 4. cikkének (1) bekezdése értelmében – és ezen irányelv 2. cikkének (3) bekezdésére is figyelemmel – az ezen irányelv I. mellékletében felsorolt projekteket környezeti hatásvizsgálatnak vetik alá. Tehát az említett irányelv I. melléklete 14. pontjának megfelelően a kőolaj és földgáz kereskedelmi célú kitermelését ilyen vizsgálatnak kell alávetni, amennyiben a kitermelt mennyiség meghaladja a napi 500 tonna kőolajat és a napi 500 000 m^3 földgázt.

21 Emlékeztetni kell arra is, hogy mind az uniós jog egységes alkalmazásának követelményéből, mind az egyenlőség elvéből az következik, hogy a jelentésének és hatályának meghatározása érdekében a tagállami jogokra kifejezett utalást nem tartalmazó uniós jogi rendelkezést az egész Európai Unióban önállóan és egységesen kell értelmezni, figyelembe véve a rendelkezés összefüggéseit és a kérdéses szabályozás célját (lásd: Edwards és Pallikaropoulos ítélet, C-260/11, EU:C:2013:221, 29. pont).

22 Igaz ugyan, hogy a lelőhely gazdaságos kitermelésének, vagyis jövedelmezőségének megállapítása céljából végzett próbafúrás fogalmilag kereskedelmi célú művelet. Más volna a helyzet – ahogyan arra a főtanácsnok indítványának 26. pontjában rámutatott –, ha a próbafúrásra kizárólag tudományos kutatás céljából kerülne sor, nem pedig gazdasági tevékenység előkészítéseként.

23 Mindazonáltal a 85/337 irányelv I. melléklete 14. pontjának mind szövegkörnyezetéből, mind célkitűzéséből kitűnik, hogy e rendelkezés nem terjed ki a kutatófúrásokra. Az említett rendelkezés ugyanis a környezeti hatásvizsgálat megvalósításának kötelezettségét a kitermelni tervezett kőolaj és

földgáz mennyiségéhez köti. Ebből a célból előírja azon küszöbértékeket, amelyeket naponta meg kell haladni, ami azt jelzi, hogy e rendelkezés bizonyos ideje működő projektekre vonatkozik, amelyek viszonylag jelentős mennyiségű szénhidrogének kitermelését teszik lehetővé.

24 E tekintetben rá kell mutatni, hogy a 85/337 irányelv I. mellékletének 14. pontjában előírt szempontok próbafúrásokra való alkalmazásának ebben a formában kevés értelme volna, mivel az e rendelkezésben előírt küszöbértékek kőolaj esetében napi 500 tonna, földgáz esetében pedig napi 500 000 m^3, miközben az alapügyben vitatott határozat – amely összesen csupán egymillió m^3 földgáz kitermelését engedélyezi – azt mutatja, hogy a próbafúrás számára megszabott határ nincs összefüggésben ilyen küszöbértékkel.

25 Emellett mind az előzetes döntéshozatalra utaló határozatban, mind a tárgyaláson adott magyarázatokból az tűnik ki, hogy a próbafúrás elvégzése előtt a szénhidrogének tényleges jelenléte nem állapítható meg bizonyossággal. Az ilyen fúrás elvégzésére a szénhidrogének jelenlétének bizonyítása, és adott esetben azok mennyiségének meghatározása érdekében kerül sor, valamint próbakitermelés elvégzésével annak ellenőrzése céljából, hogy azok kereskedelmi kitermelése elvégezhető-e. Ezért csupán próbafúrás alapján határozható meg a szénhidrogének naponta kitermelhető mennyisége. Emellett a szénhidrogének ilyen próba során kitermelni tervezett mennyiségét, valamint a próba időtartamát a lelőhely gazdaságosságának bizonyításához fűződő célkitűzésből eredő technikai szükségletek korlátozzák.

26 Emellett ezen értelmezést erősíti meg a 85/337 irányelv teljes rendszere. Ugyanis ezen irányelv II. melléklete 2. pontjának d) alpontja alkalmazható a próbafúrásokra, így nem kerül ki eleve az összes próbafúrás az irányelv hatálya alól.

27 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a 85/337 irányelv 4. cikke (2) bekezdésének első albekezdése értelmében a tagállamok határozzák meg akár esetenkénti vizsgálattal, akár az általuk megállapított küszöbértékek vagy szempontrendszer alapján, hogy a II. melléklet hatálya alá tartozó projekteket környezeti hatásvizsgálat alá kell-e vetni.

28 E projektek között, e melléklet 2. pontjának d) alpontja alatt szerepelnek a mélyfúrások, amelyek közé különösen a geotermikus fúrás a nukleáris hulladék tárolásával összefüggő fúrás és a vízellátással összefüggő fúrás tartoznak, a talaj szilárdságának vizsgálatára irányuló fúrások kivételével.

29 E rendelkezés szövegéből kitűnik, hogy a különböző fúrástípusok felsorolása nem kimerítő jellegű, hanem a rendelkezés hatálya alá tartozik minden mélyfúrás, kivéve a talaj szilárdságának vizsgálatára irányuló fúrásokat.

30 Meg kell tehát állapítani, hogy mivel a próbafúrások mélyfúrásnak minősülnek, azok a 85/337 irányelv II. melléklete 2. pontja d) alpontjának hatálya alá tartoznak.

31 A jelen ügyben meg kell jegyezni, hogy az alapügyben szereplőhöz hasonló próbafúrás, amely a lelőhely gazdaságosságának meghatározására irányul, és amely 4150 méteres mélységig juthat, az említett irányelv II. melléklete 2. pontjának d) alpontja értelmében vett mélyfúrásnak minősül.

32 A fenti megfontolások alapján az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 85/337 irányelv I. mellékletének 14. pontját úgy kell értelmezni, hogy az alapügyben szereplőhöz hasonló próbafúrás, amelynek során földgáz és kőolaj próbakitermelését tervezik a lelőhely kitermelése gazdaságosságának megállapítása céljából, nem tartozik e rendelkezés hatálya alá.

A második kérdésről

33 Az első kérdésre adott válaszra tekintettel a második kérdésre nem szükséges válaszolni.

A harmadik kérdésről

34 Harmadik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keres választ, hogy a 85/337 irányelvet úgy kell-e értelmezni, hogy a hatáskörrel rendelkező hatóságnak az alapeljárásban szereplőhöz hasonló helyzetben annak megállapításához, hogy kell-e környezeti hatásvizsgálatot végezni, csak a hasonló jellegű projektek – a jelen esetben a kérdést előterjesztő bíróság szerint a község területén megkezdett minden fúrás – kumulatív hatását kell számításba vennie.

35 Ahogyan arra a főtanácsnok indítványának 47. pontjában rámutatott, mivel a kérdést előterjesztő bíróság e kérdést csak az első kérdésre adandó igenlő válasz esetére teszi fel, vélhetően azt feltételezi, hogy az előtte folyamatban lévő ügyben a környezeti hatásvizsgálati kötelezettség csak a 85/337 irányelv 4. cikkének az ezen irányelv I. mellékletének 14. pontjával együttesen értelmezett (1) bekezdésén alapulhat.

36 E feltevés mindenesetre téves, mivel ilyen kötelezettség eredhet a 85/337 irányelv 4. cikkének az ezen irányelv II. melléklete 2. pontjának d) alpontjával együttesen értelmezett (2) bekezdéséből.

37 Ezzel együtt a nemzeti bíróságok és a Bíróság közötti, az EUMSZ 267. cikkel bevezetett együttműködési eljárás keretében a Bíróság feladata, hogy a nemzeti bíróságnak az előtte folyamatban lévő ügy eldöntéséhez hasznos választ adjon. Ennek érdekében adott esetben a Bíróságnak át kell fogalmaznia a feltett kérdéseket. Emellett a Bíróság figyelembe vehet olyan uniós jogi normákat, amelyekre a nemzeti bíróság kérdése megfogalmazásakor nem hivatkozott.

38 Ebből következően a harmadik kérdésre a 85/337 irányelv 4. cikkének az ezen irányelv II. melléklete 2. pontjának d) alpontjával együttesen értelmezett (2) bekezdéséből eredő kötelezettség fényében kell választ adni.

39 A jelen ítélet 27. pontjában szerepel, hogy a 85/337 irányelv 4. cikkének (2) bekezdése értelmében a tagállamok határozzák meg akár esetenkénti vizsgálattal, akár az általuk megállapított küszöbértékek vagy szempontrendszer alapján, hogy az ezen irányelv II. mellékletének hatálya alá tartozó projekteket környezeti hatásvizsgálat alá kell-e vetni.

40 Ami a küszöbértékek vagy szempontrendszer meghatározását illeti, emlékeztetni kell arra, hogy igaz, hogy a 85/337 irányelv 4. cikke (2) bekezdésének b) pontja e tekintetben mérlegelési mozgásteret biztosít a tagállamok számára. E mérlegelési mozgásteret azonban korlátozza az ezen irányelv 2. cikkének (1) bekezdésében előírt azon kötelezettség, hogy a jellegüknél, méretüknél vagy elhelyezkedésüknél fogva a környezetre várhatóan jelentős hatást gyakorló projektek esetében hatásvizsgálatot kell végezni (Salzburger Flughafen ítélet, C-244/12, EU:C:2013:203, 29. pont).

41 A 85/337 irányelv 4. cikke (2) bekezdésének b) pontjában említett szempontok és küszöbértékek célja tehát az, hogy megkönnyítsék a projekt konkrét jellemzőinek az értékelését annak megállapítása céljából, hogy arra vonatkozik-e a környezeti hatásvizsgálat kötelezettsége (Salzburger Flughafen ítélet, EU:C:2013:203, 30. pont).

42 Ebből következik, hogy a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságoknak, amennyiben hozzájuk az ezen irányelv II. mellékletének hatálya alá tartozó projektre vonatkozó engedély iránti kérelmet nyújtottak be, különleges vizsgálatot kell lefolytatniuk annak eldöntése céljából, hogy az említett irányelv III. mellékletében foglalt szempontokra tekintettel szükség van-e környezeti hatásvizsgálat elvégzésére (lásd ebben az értelemben: Mellor-ítélet, C-75/08, EU:C:2009:279, 51. pont).

43 E tekintetben e III. melléklet 1. pontjából következik, hogy valamely projekt jellemzőinél különösen a más projektekkel való kumulálódását kell figyelembe venni. A projekt más projektekkel való kumulált hatásának figyelmen kívül hagyása ugyanis azon tényleges következménnyel járhat, hogy e projektet

kivonják a környezeti hatásvizsgálat kötelezettsége alól, miközben más projektekkel együtt jelentős hatást gyakorolhat a környezetre (lásd ebben az értelemben: Brussels Hoofdstedelijk Gewest és társai ítélet, EU:C:2011:154, 36. pont).

44 E követelményt a 85/337 irányelv III. melléklete 3. pontjának fényében kell értelmezni, amely szerint valamely projekt lehetséges jelentős hatásait az ugyanezen melléklet 1. és 2. pontjában felsorolt szempontok alapján kell megítélni, különös figyelemmel a hatás kiterjedésére, nagyságára, időtartamára és visszafordíthatóságára.

45 Ebből következik, hogy a nemzeti hatóság feladata megvizsgálni valamely projekt más projektekkel együttesen gyakorolt lehetséges hatását annak ellenőrzése során, hogy a projektet környezeti hatásvizsgálat alá kell-e vetni. Másfelől pontosítás hiányában e kötelezettség nem korlátozódik kizárólag a hasonló jellegű projektekre. Ahogyan arra a főtanácsnok indítványának 71. pontjában rámutatott, az előzetes vizsgálat során azt a kérdést is figyelembe kell venni, hogy a próbafúrások környezetre gyakorolt hatásai egyéb projektek hatásai miatt súlyosabbak lehetnek-e, mint e hatások hiányában.

46 Emellett emlékeztetni kell arra, hogy a 85/337 irányelv hatékony érvényesülése hatékony érvényesülését súlyosan veszélyeztetné, ha valamely tagállam hatáskörrel rendelkező hatóságai – az arra irányuló döntés meghozatala tekintetében, hogy egy projektre vonatkozik-e a környezeti hatásvizsgálat kötelezettsége – figyelmen kívül hagyhatnák a projektnek a másik tagállamban megvalósítandó részét (Umweltanwalt von Kärnten ítélet, EU:C:2009:767, 55. pont). Ugyanezen okokból más projektek hatásának értékelése nem függhet a településhatároktól.

47 A fenti megfontolások alapján a harmadik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 85/337 irányelv 4. cikkének az ezen irányelv II. melléklete 2. pontjának d) alpontjával együttesen értelmezett (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az alapügyben szereplő próbafúráshoz hasonló mélyfúrásra vonatkozó környezeti hatásvizsgálat elvégzésének kötelezettsége eredhet e rendelkezésből. A hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságok ezért kötelesek egyedi vizsgálatot végezni arra vonatkozóan, hogy az említett irányelv III. mellékletében szereplő szempontok alapján el kell-e végezni a hatásvizsgálatot. Ennek keretében meg kell vizsgálni többek között azt, hogy a próbafúrások környezetre gyakorolt hatásai egyéb projektek hatásai miatt súlyosabbak lehetnek-e, mint e hatások hiányában. Ezen értékelés nem függhet a településhatároktól.

A költségekről

48 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (második tanács) a következőképpen határozott:

1) **A 2009. április 23-i 2009/31/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel módosított, az egyes köz- és magánprojektek környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról szóló, 1985. június 27-i 85/337/EGK tanácsi irányelv I. mellékletének 14. pontját úgy kell értelmezni, hogy az alapügyben szereplőhöz hasonló próbafúrás, amelynek során földgáz és kőolaj próbakitermelését tervezik a lelőhely kitermelése gazdaságosságának megállapítása céljából, nem tartozik e rendelkezés hatálya alá.**

2) **A 2009/31 irányelvvel módosított 85/337 irányelv 4. cikkének az említett irányelv II. melléklete 2. pontjának d) alpontjával együttesen értelmezett (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az alapügyben szereplő próbafúráshoz hasonló mélyfúrásra vonatkozó környezeti hatásvizsgálat elvégzésének kötelezettsége eredhet e rendelkezésből. A hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságok ezért kötelesek egyedi vizsgálatot végezni arra vonatkozóan, hogy a 2009/31 irányelvvel módosított 85/337 irányelv III. mellékletében szereplő szempontok alapján el kell-e végezni a környezeti hatásvizsgálatot. Ennek keretében meg kell vizsgálni többek között azt, hogy a próbafúrások környezetre gyakorolt hatásai egyéb projektek hatásai miatt súlyosabbak lehetnek-e, mint e projektek hiányában. Ezen értékelés nem függhet a településhatároktól.**

Aláírások